

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

ILLUSTRERADT

MAGASIN

9DE ÄRG.

DEN 2 AUGUSTI 1908.

N° 44

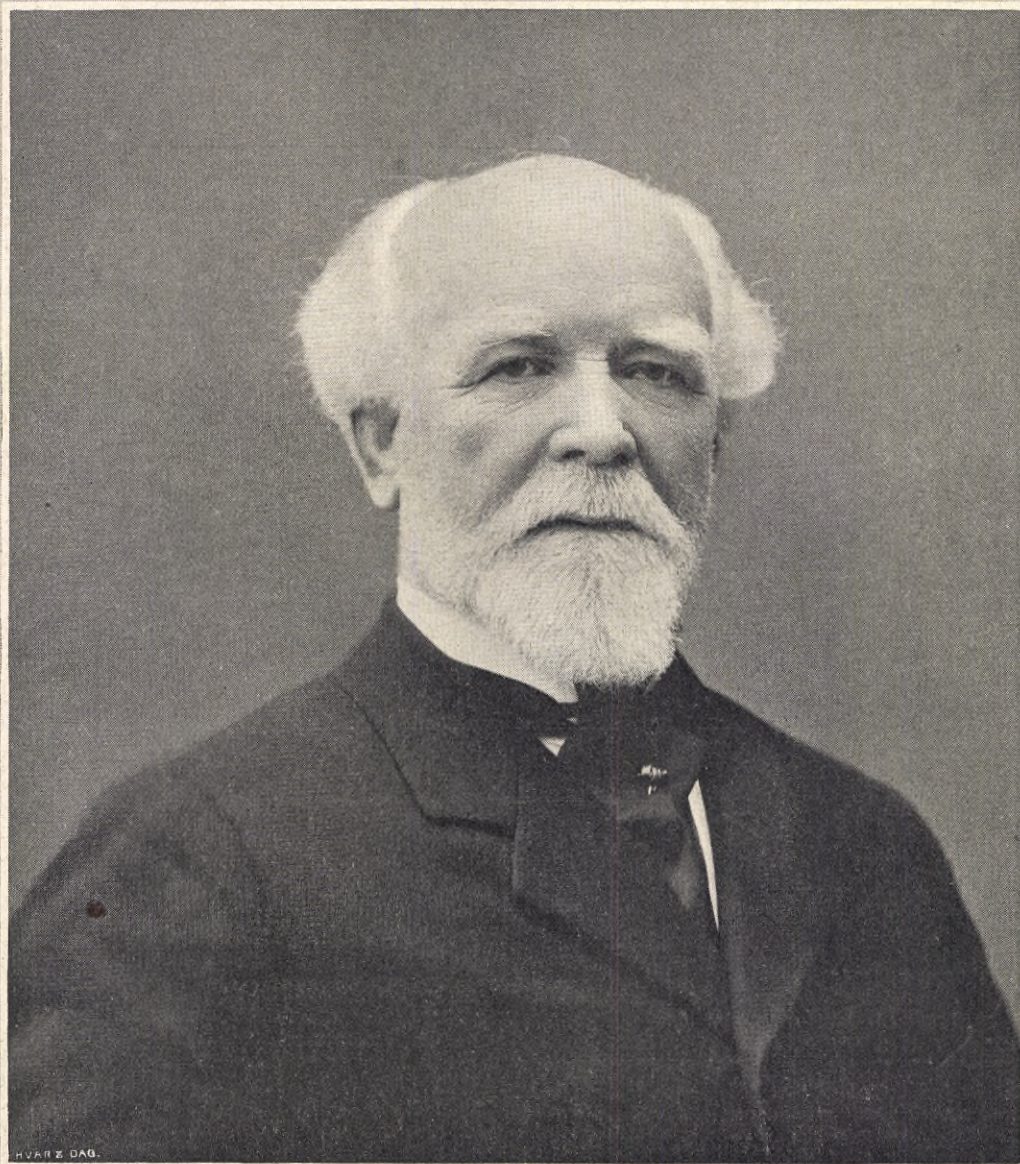

Foto. Dahlström, Stockholm.

Klitché: Kem. A.-B. Bengt Ståfversparre Skåm—1160.

B. J. C. Sjöstrand

PEHR EMANUEL LITHANDER.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

För icke länge sedan lämnade dagspressen det icke alldeles oväntade meddelandet, att grosshandlaren P. Em. Lithander i Göteborg afsagt sig det riksdagsmandat i Första kammaren för Elfsborgs län, han under den långa följden af icke mindre än 23 år innehafte. Som en gärd af hyllning för hvad han härunder utträttat öfverlämnades till honom den 11 dennes i hans sommarhem i Marstrand en medalj i guld, som parti- och affärsvenner öfver honom låtit prägla. Den i vårt land sällsynta utmärkelsen vittnar värtaligt om den betydelse, meningsfränder tillägga hans offentliga verksamhet. Och äfven motståndare skola helt säkert villigt erkänna hans lifliga allmänintresse och den mindre vanliga energi och framgång, hvarmed han förfäktat sina åskådningar.

Pehr Emanuel Lithander är född i Synnersbo i Västergötland den 11 december 1835. Hans fader, Eric Lithander, var häradsskrifvare i Skara fögderi, modern var Christina Charlotta Enander. I Lidköping, dit föräldrarna efter ett par år flyttade, åtnjöt han skolundervisning, men denna blef icke långvarig. Redan vid 15 års ålder beträdde han den bana, på hvilken han i sinom tid skulle vinna förmögenhet och samhällsställning, nämligen handelsins. I högre grad än de flesta andra köpmän kan han sägas ha genomgått denna banas alla grader. I sex år var han biträde i minuthandel, erhöill därefter, 21-årig, kontorsplats hos den framstående sidenfabrikfirman K. A. Almgren i Stockholm, hvars framstående chef snart fattade intresse för den genom arbetsamhet och ordningssinne icke mindre än genom kommersiell begåfning utmärkte unge mannen, som sålunda fick tillfälle till ytterligare förkofran i köpmannainsikter. Här stannade han icke mindre än fjorton år. Som resande för firman kom han härunder att förvärfva god kännedom om olika delar af vårt land och blef äfven i tillfälle att knyta personliga förbindelser, af hvilka han sedermera som själfständig köpman fick det största gagn.

Att nedsätta sig som sådan var han nu fullt rustad, hvad insikter och erfarenhet beträffar, och det ekonomiska stödet gafs dels af hans chef, fabrikör K. A. Almgren, dels af fabrikör John Lenning i Norrköping, hvars bevågenhet och vänskap han äfven lyckats förvärfva. Så grundades år 1870 i Göteborg den handelsfirma, som ännu äger bestånd under namnet P. Em. Lithander & Co., sedan 1894 under meddelägarskap af sonen Edvard. Till en början omfattade den endast kommissionshandel med kläder och väfnader, förnämligast svenska fabrikat, men sedan 1875 började den tillika idka grosshandel, och har under sin snart fyrtioåriga tillvaro icke ringa bidragit till, att svenska textilalster vunnit den starka ingång i marknaden som fallet varit.

Lithanders intressen inskränkte sig emellertid icke till hans egen affär. Hans första initiativ gälde själfhjälpen inom handelsbiträdes- och kontoristkåren: redan 1869 stiftade han och några hans yrkesbröder i Stockholm Handelsbokhållarnes pensionsförening, hvilken sedermera under hans intresserade medverkan utvecklade sig till en stor och välsignelsebringande institution, hvars fonder närma sig millionen och som årligen utdelar tiotusentals kronor till nödställda bokhållare och änkor efter sådana. I Göteborg tog han senare ett liknande initiativ, då 1882 Hjälpkassan för nödställda köpmän kom till stånd. Bland de förste, som insågo nödvändigheten af en organisation för tillgodoseende af köpmannakårens gemensamma intressen

var han 1884 en af stiftarne af Sveriges allmänna handelsförening, hvilken satte som sitt mål verksamhet för redbarhet i handel och vandel, för kreditväsendets sunda utveckling m. m. och otvivelaktigt i detta hänseende utträttat icke ringa godt. Lithander var ordförande i den interimsstyrelse, som tillsattes vid föreningens bildande, och har allt framgent tillhört dess ledande män.

Sin politiska bana började Lithander 1885, då han af födelsebygdens landsting insattes i Första kammaren. Redan dessförinnan hade han gjort sig känd för sina protektionistiska åsikter och kom i riksdagen att från början intaga en framskjuten plats inom den då ej synnerligen manstarka tullskyddsvänliga minoriteten inom den kammare, han tillhörde. Utskottsotracismen hade då ännu icke upptagits i riksdagssederna och från den plats i bevillningsutskottet, han mottog redan som nyvald, blef han i tillfälle att kraftigt kämpa för det tullpolitiska systemskiifte, som slutligen 1888 blef verklighet. Sin plats i bevillningsutskottet behöll han till år 1894, då han på egen begäran flyttade öfver till bankoutsutskottet för att nu med samma ifver och viljekraft arbeta på lösningen af en annan fråga, bankreformen. Ett förslag till en dylik, hufvudsakligen grundad på de principer, som af 1889 års bankkommitté föreslagits, frambars nämnda år af Lithander som egen motion och vann äfven kamrarnes bifall: det var det afgörande steget till indragning af de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt och riksbankens insättande på den tongivande platsen i rikets bankväsen. Att denna reform påskyndades genom Lithanders initiativ, är värdt att med erkänsla minnas icke minst nu, då den amerikanska bankkrisen helt nyss ställt inför våra ögon vådan af en ocentraliserad och illa ordnad sedelutgifning.

Den riksdagsfråga, hvartill emellertid Lithanders namn i främsta rummet är knutet, är den, som gifvit honom namn och värdighet af "riksbyggmästare". Hvad k. m:t icke förmått ens vid den af en annars pålitlig regeringsmajoritet behärskade maj-riksdagen, det förmådde Lithander 1888 genom upptagande såsom motion af samma kungliga förslag om hofstallets förflyttande till Artilleriplanen och riksdags- och riksbankhusens förläggande till Helgeandsholmen, som föregående år fallit. Från estetisk synpunkt har riktigheten af denna anordning starkt ifrågasatts och kommer väl alltid att vara tvifvelaktig. Men byggnaderna stå där nu en gång och det var säkerligen med en stolt faderskänsla, som ej saknade berättigande, Lithander 1905 flyttade öfver i Första kammarens nya plenisal. Han har ock sedan låtit sig angeläget vara att med konstverk smycka den arkitektoniska skapelse, som på detta sätt i viss mån kan sägas ha honom att tacka för sin tillkomst.

Utrymmet förbjuder att vidlyftigare ingå på Lithanders parlamentariska verksamhet. Protektionistisk, strängt gammalkonservativ och varmt försvarsvänlig — se där hans politiska åskådnings utmärkande drag. Ett lifligt intresse för de svenska torfmossarnes tillgodogörande förtjänar dessutom att särskilt antecknas. Och därom tviflar ingen, att den svenska riksdagen i P. Em. Lithander förlorar en af de män, som varmast nitälskat för fosterlandet och dess väl och som med uppriktigaste allvar och den kraftigaste energi verkat för sin politiska övertygelse. Må hans lefnads afton förflyta i välförtjänt fridfullt lugn!

Med ensamrätt för Sverige förvärfvad af HVAR 8 DAG.

Eftertryck af text eller illustrationer förbjudes.

(Fortsättning från förra numret.)

Klostren och lifvet i dem är tämligen likartadt öfver hela Tibet och äfven i andra delar af den lamaistiska världen — och dock hur olika hvarandra äro icke vanligen dessa tempel! Jag blef aldrig trött på dem, ty alltid kunde man finna något nytt. Men Lagang är alltid den förnämsta tempelsalen. Från bländande solljus träder man in och måste lugna sig en stund för att bli van vid dunklet. Från en upphöjd fyrkant i taket silar dagern in njugg och sparsam. Mellan dubbla rader af kolonner hänger en hel skog af tempelflaggor, offerbindlar, tofsar och draperier ned. På sidorna stå trummor och andra instrument, utmed väggarna konstnärligt lackerade bokhyllor i rödt och guld, uppbärande de gigantiska folianterna af kandjut och andra heliga böcker. Men vid fondväggen midt för den inträdande ha gudabilderna sin plats, och på långa smala bord framför dessa äro de ätbara offergåfvorna uppradade i mässingsskålar, som blänka som det rödaste guld. Mellan dem brinna oljelamporna, förgäfvat kämpande mot skymningen, och från rökelsestickorna uppstiga ljusblåa rökpelare mot taket, som försvinner i ett tunnt moln af ånga. I tempelsalarna råder alltid en mystisk gudaskymning, allt är så fullt af öfvervåldigande mystik, allt är så tyst och stilla att man knappt vågar hviska; jag kunde sitta på en divan i timal och bara drömma och se; hur ofta tänkte jag icke då på Uspenski Sabor i Moskwa, och i själfva verket är ju lamaismen buddismens katolicism. Under tiden smyga munkarna omkring barfota, barhufvade och i sina röda romerska togor; de fylla offerskålarne med vatten och tsamba, de snoppa smörlampornas rykande vekar och ställa rökelsestickorna till rätta och ha hundrade ting att styra och ställa med, allt till gudarnas trefnad. De smyga omkring tysta som andar och stänka med en påfågelsfjäder vigvatten ur en silfverkanna på dem af mina ladaki-män, som äro med.

Ja, det är blott en svag antydning af allt det underbara vi sågo i tibetanska tempel, en aplockning på måfå ur minnet, ty jag hinner icke bläddra i mina dagböcker, jag hinner icke tala om Taschi-gembes undersköna klosterstad med alla dess tempelsalar fulla af guld- och silfvergudar och dess riddarsal med äldriga rustningar, pansarskjortor, masker, hillebarder och stridsyxor, hängande i smakfull ordning på kolonnerna. Jag hinner ej beskrifva den stämmingsfulla själamässa vi bevistade öfver en ättioårig öfverlama af högsta rang, en rimpotje, där den döde själf, i sittande ställning och med brinnande ljus i händerna, var med.

I mitt minne skymta nu alla dessa främmande bilder förbi i ett brokigt virrvarr, en karneval af masker och guldstickade dräkter, larmande trummor och lekande flöjter, klingande cymbaler och röda och gula fanor på höga stänger, novisgossar, på sina axlar uppbärande de långa, mässingsbeslagna kopparbasunerna, och dessa oräkneliga lamas, Tibets prästerskap, i sina röda dräkter, ägnande gudarna sin hyllning och sin tjänst. Tibet är i sanning ett religiöst land. Det är icke nog med templen, som vanligen äro uppförda på krönet af någon pittoreskt belägen bergstopp, från hvars tvärbranta sidor deras i hvitt och rödt målade stenmurar tyckas ha växt upp, och från hvilka takplattformen man alltid kan njuta af den dräpligaste utsikt öfver de dalar, floder eller sjöar som utbreda sig i djupet liksom på en karta för ens blick. Nej, helgedomar finnas öfverallt; på hvarstenda pass, där äfven den minsta stråkväg stryker fram, är en "hla" uppförd, en stenpyramid omgifven af flera mindre rö-

sen. I dessa äro stänger insatta och mellan dessa löpa snören, fullsatta med fladdrande vimplar, alla fullskrifna med den heligaste af alla böneformler: "on mane padme hum". På klippuddar utmed vägarna har man uppfört kubiska "tjortens" i rödt och hvitt, alltid öfverhängda med trasor, "kadaks" och andra offergåfvor; i granitklippornas af väder och vindar planpolerade sidor finner man ofta gigantiska buddabilder inhuggna, och på nedramlade block läser man i jättestora bokstäfver den eviga formeln: "on mane padme hum", de sex stafvelserna, af hvilka hvar och en äger ett haf af djupa utgrundliga betydelse, och som samfäldt öppna vägen till en högre och lyckligare existensform. Och nästan dagligen rida vi förbi "mane-ringmos", stenmurar parallella med vägen, ofta ända till 100 meter långa och tätt betäckta med skifferskifvor, i hvilka med otrolig möda inmejslats den heliga undergörande formeln: "on mane padme hum". Dessa manes äro ofta i hög grad pittoreska; i de båda ändarne resa sig små kubiska torn med en nisch, i hvars halfdunkel den vägfärande skådar en i sten skuren gudabild, ofta af stor konstnärlig fulländning. På dessa oräkneliga offerhögar äro också utlagda massor af jaksallar och kranier af vildfår och antiloper. I jakens horn och i hans hvitblekta pannben är den eviga formeln inskuren och bokstäfverna ifyllda med rödt, eller någon annan af de heliga färgerna. På alla hustak i städer och byar reser sig en hel småskog af stänger med vimpelnören emellan, och då vimplarna äro i mycket brokiga och skrikande färger, påminner det hela om en samling fastlagsris. Vid alla de punkter där stråkvägen korsas Tsanpo och andra floder och där skinnfärjor tillhandahållas karavanerna äro vimpelstänger och "hla"-rösen uppresta.

I hvarje karavan har åtminstone en, vanligen flera af dess män, en böncylander i sin hand. Med tillhjälp af en tyngd roterar den kring skaftets axel och är fullproppad med pappersremsor på hvilka den heliga formeln är tryckt tusen och åter tusen gånger. Hela dagarna i ända, hur lång resan än må vara, snurrar den troende sin bönemaskin och rabblar därvid i rytmisk sjugande ton: "on mane padme hum". Då vi lämnade Schigatse, åtföljdes vi af tibetansk och kinesisk eskort. De förra medförde ett portativt tempel med altarbord för gudabilderna och votivbord för skålar, lampor och rökelse. Det inre af deras tempeltält tog sig verkligen högst prydligt ut med de guldglänsande gudarna i den skumma, af rökelseångor mättade belysningen. Och om kvällarna uppstämde de sina sånger ackompanjerade af trummor och cymbaler.

Så är tibetans dagliga lif inflädat i en rad religiösa påbud. Da man rider förbi ett votivrose, lägger han en offersten på högen; då han passerar en manekista glömmar han aldrig att lämna den på höger hand, ty eljest kan han icke räkna sig deras stenhuggna böner till godo; då han skådar ett af de heliga bergen försummar han aldrig att falla framstupa med pannan i marken; och då han lastar sin jak gnolar han sitt eviga "on mane padme hum". Dessa ord genljuda ständigt i mina öron, jag hör dem då jag går till hvila och då jag stiger upp, och icke ens i vildmarken är jag befriad därifrån, ty äfven mina ladakis sjunga dem. De höra till Tibet dessa ord, de äro ett med Tibet, utan dem kan jag inte tänka mig Tibets ödsliga fjäll, de äro lika intimt förenade med detta land som surret kring en bikupa, som den eviga västanvinden och de dagliga stormarnes tjut.

Eftertryck förbjudes.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Skålm—Gbg.

FOTOGRAFIER FRÅN TIBET, TAGNA AF D:R SVEN HEDIN UNDER DEN SENASTE FORSKNINGSFÄRDEN.

Förklaring till illustrationerna å sid. 705 och 706.

Ensamrätt för Sverige till text och fotografier förvärfvad af H. S. D.

Andemeningen och önskemålet med alla dessa vimpelmaster, rösen och stenkistor är att hålla de onda makterna på afstånd, att göra vägen öfver ett högt pass lyckosam, att vid en flodöfvergång skydda den resande från drunkning, att hålla luftens onda väsen fjärran från boningarna och att i ödemarken bevara den vägfärande från röfvares och vargars angrepp. De spela alltså i den fria naturen samma roll som de fyra andekonungarna i templen. Det gifves nämligen icke ett tempel i Tibet, hvars yttre vestibuls väggar icke äro prydda med målningar af dessa fyra potenter, ofta utförda med stor skicklighet och skrikande orientalistisk färgprakt. De äro beväpnade med stridsklubbor, svärd och andra tillhyggen, och deras anletsdrag äro diaboliskt förvridna och afskräckande, deras hår är en skog af röda ormar och från deras kroppar utgå flammande eldslågor — allt för att skrämma de onda andar, som eljest skulle intränga i tempelsalen och störa gudarnas frid.

Det vore af stort intresse att på en karta öfver hela den lamaistiska världen inlägga de stora pilgrimsvägarna till olika helgedomar. Fjärran i norr skulle man finna talrika vägar likt ekrarna i ett hjul samla sig till Da Kuren, Majdaris tempel i Urga. Men än tätare skulle kardierna samla sig till den förnämsta af alla lamaismens brännpunkter, Lhasa. Något glesare skulle de förena sig till Taschi-lunpo, ty endast föga ger påfven i detta tempel sin broder Dalai Lama efter i helighet. En mängd vägar skulle vi se samlas till Kang-rimpoche, det heliga Kajlas, och mellan dessa stora brännpunkter skulle kartan framvisa en mängd mindre vägstjärnor, och från hjärtat af hvar och en af dessa ljuder till de troende ett rop, som i någon mån är besläktadt med Esaias' (33 : 20) sköna maningsord: "Blicka upp till Zion, våra högtiders stad. Dina ögon skola se Jerusalem!"

Från kalmuckernas tältläger vid Volga, från turguternas land i norr, från burjaternas floddalar i östra Sibirien, från Mongoliets grässtepper, från Himalajaländerna: Ladak, Nepal, Sikkim och Butan, och från trakterna på gränsen till Setschuan och Jünnan, från hela denna oerhörda lamaistiska värld komma årligen tallösa pilgrimer till de heliga orterna i Tibet. Och öfver halfva Asien brusar som en underton till människornas lif och vandringar det eviga: om mane padme hum, en fras som upprepas oftare än något Ave Maria eller Pater noster. Men lamaismen äger också liksom katolicismen sina skuggsidor. Jag vill icke nu tala om dem. Peterspenningen florerar i Taschi-lunpo lika väl som i Rom, och utan mynt eller andra gåfvor är det icke värdt att vallfärda. För mynt portionera prästerna ut salighet i parti och minut och för betalningen lefva de kräsliga i klostrens skumma gemak. Många tempel äro också rika, äga stora jordagods och hjordar.

Redan högt upp i Tjang-tang mötte vi de första lamas af vandrande tiggarmunkars brödraskap, som hela lifvet igenom ströfva öfver den lamaistiska världen, ej endast inom Tibet, utan utsträcka sina färder till fjärran länder och lefva på allmosor. Ibland färdas de tillsammans i grupper och uppföra religiösa danser och sånger framför mitt tält med skramlor, tofsar, stafvar och strängspel. Äfven nunnor af vandrande tiggardordnar möter man någon gång. De gå oändliga vägsträckor till fots och tigga sig fram från tält till tält. I de trakter af sydöstra Tibet som ligga relativt lågt på ömse sidor om den stora floden och där marken odlas och trädgårdar omgifva byarna, ser man ofta kvinnor som ensamma eller parvis gå omkring mellan gårdarna och förevisa en stor målning, upplyft på en stång och till hvars enkla bilder ur religionshistorien de sjunga texten, icke sällan med klar och klangfull röst.

Och slutligen för att nämna ännu en grupp af religionens trogna, fast mera egoistiska tjänare, så låt mig påminna om eremiterna, dessa heliga, som äro oberoende af alla tempel och kloster och tillbringa sitt lif i ensliga grottor och lefva af de allmosor som skänkas dem af kringboende nomader. Jag såg en dylik grotta i en lodrät klippbrant 50 meter öfver marken. En kolmörk, tvärbrant gång i bergets inre ledde dit upp.

Eremiten hade nu i tre år lefvat där utan att se en medmänniska, men hans grotta var öppen utåt dalen och solljuset strömmade dit in. Han ansågs mycket helig och två tjänande bröder och två nunnor från Nepal räknade det för en stor ära att få bo i en grotta under eremitens och bringa honom hans lufsuppehälle. De båda kvinnorna utmärkte sig för vild pittoresk, ovärdad skönhet, men då det blef fråga om fotografiapparaten, försvunno de spårlost i bergets mörka gömslen. Eremiten själf fick jag endast se genom en springa i grottans golvhvalf, och hörde honom mumla sina långa böner.

Hvilken underlig värld af vidskepelse och vantro; volymer ha skrivits därom alltsedan den tid då kapucinermunkar och jesuiter besökte Tibet. Själ kommer jag framdeles att blott beskrifva hvad jag sett med egna ögon, och hvaraf jag här lämnat några flyktiga prof, tagna ur minnet.

I Diri-pu-gunpa, rakt norr om Kajlas' spets, och hvarifrån den besynnerliga, på ett prisma uppställda tetraedern tedde sig som ett hvitt spöke mellan två mörka granitklippor, bröt jag upp för att söka Indus' källa. Men först måste jag gå ned och se hur karavanen hade det, ty vi hade alltfjämt politiska svårigheter att bekämpa, och jag ville vara säker att de ej stälde till något ödesdigert trassel. Jag lyckades dock utverka tillstånd af myndigheterna i Parka att få göra en omväg norrut med 5 man och 6 hästar. Det blef en mycket märkvärdig, resultatrik och ganska äfventyrlig ilfärd genom absolut okänt land. Och en natt lägrade vi vid den punkt där Indus' källarm flödar ut ur berget, en plats som tibetanerna kalla Singi-kabap, d. v. s. "den mun (ur hvilken) Indus kommer fram". Denna plats är i deras ögon helig, stenrösen och mane-kistor äro uppresta där; på en stenplatta en vackert uthuggen gudabild, som jag hädiskt nog tog med mig. För att ytterligare öka glansen af denna lyckliga dag sköt min jägare Tundup helt nära Indus' källa ett Ovis Ammon med stora grannt krökta horn.

Kanske ni kan tänka er med hvilka känslor af djup tacksamhet och glädje jag stod här och såg Indus välla fram ur klippställens sköte. Jag stod och såg denna oansenliga bäck slingra sig nedåt dalen och tänkte på alla de öden den har att upplefva innan den i klingande crescendo sjungit ut sin brusande sång mellan klippväggarne allt ned till havet, där ångbåtarna i Karachi ligga och lasta och lossa sina varor. Jag tänkte på dess rastlösa gång genom västra Tibet, genom Ladak och Baltistan, förbi Skardu, där aprikosträden stå vid stranden och nicka öfver vattnet, — genom Dardistan och Kuhistan, förbi Peschawer, och öfver västra Pendschabs slätter, för att slutligen drunkna i det salta havet, alla trötta floders Nirvana och eviga hvilohamn. Jag stod och undrade om den macedoniske Alexander, då han för 2200 år sedan tågade öfver Indus, hade en aflägsen aning om hvar källan fanns, och jag glädde mig åt medvetandet att vara den förste europé som satte sin fot vid Indus' källa. Oaktadt alla de svårigheter som höga herrars sökt resa i min väg, hade den triumfen af ännu högre makter förunnats mig att få upptäcka både Bramaputras och Indus' källor, ursprunget af dessa båda världshistoriska floder, som likt en krabbas dubbelklo

Eftertryck förbjudes.

FOTOGRAFIER FRÅN TIBET, TAGNA AF D:R SVEN HEDIN UNDER DEN SENASTE FORSKNINGSFÄRDEN.

Förklaring till illustrationerna å sid. 705 och 706.

Ensamt rätt för Sverige till text och fotografier förvärfvad af H. 8. D.

Kitché - Kem. A. - D. Bengt Ståfersparre Stålm - Gbg

famna den mäktigaste af alla jordens bergskedjor — Himalaja. Ur himmelens läglar födas deras första flöden och de vältra sina vattenmassor ned mot låglandet för att gifva lif och näring åt ett halft hundrat millioner människobarn. Här uppe stå templen tysta och hvita vid deras stränder, i Indien spegla sig pagoder och moskéer i deras vatten, här uppe hos oss i Tibet stryka vargar, kulaner, antiloper och vildfår omkring de båda floderna, där nere på låglandet tindra tigrars och leoparders ögon likt glödande kol under djunglarna, som kanta deras stränder. Jag tyckte mig stå och lyssna till brusat af tidens ström, till suset af oräkneliga människoöden och otaliga generationer, som blifvit födda, lefvat och dött vid stränderna af dessa floder, och icke utan stothet, men också med ödmjuk tacksamhet visste jag mig vura den förste hvite man, som uppnått Indus' och Brahmaputras källor, allt sedan den dag, då Noak gick ur arken.

Från Indus' källa fortsatte jag färden mot NO ända upp till 32:dra breddgraden genom idel okänt land och utan ringaste bevakning. — Äfven om de sökt oss hade det ej varit lätt att finna oss, ty det är i allmänhet fem stiglösa dagsresor mellan tältbyarna. En mängd intressanta upplysningar om ullhandeln, som bedrifves med Indien och Ladak, samlades här. Slutligen gick jag mot VSV direkt till Gartok, som uppnåddes den 26 september, och där allt stod väl till i hufvudkaravanen. Det var på dagen ett halft år sedan jag lämnat Schigatse.

Den karta jag under innevarande resa hittills utfört räknar 765 blad, nästan hvarstenda ett öfver förut okänt land. Anteckningarna uppta 4,900 sidor, 60 punkter äro astronomiskt bestämda, 990 bergartsprover äro insamlade, många hundra panoramas tecknade, ty vid hvarje lägerplats och ofta mellan lägren ritat jag in allt hvad som synes af landskapet för att kunna ge en trogen bild af dess allmänna karaktär. Som illustrationsmaterial har jag dessutom flera hundra fotografier och öfver 500 pennteckningar. En meteorologisk journal har oafbrutet förts hela tiden med observationer tre gånger om dagen.

Ehuru denna resa ännu ej räckt i fulla två år är dock det geografiska resultatet rikare och betydelsefullare än under hela min förra resa, som dock varade i tre år, och rikare än efter någon af alla de resor som förut företagits i Tibet. I egentliga Tibet har jag nu tillbringat 15 månader, ehuru engelska regeringen sökte hindra mig från att intränga i landet och tvingade mig till den stora omvägen norrifrån, under det att kinesiska och tibetanska regeringarna gjort allt för att drifva mig ut härifrån. — Vår minister i Tokio, envoyén Wallenberg, har under sin vistelse i Peking med den största älskvardhet och med uppföring af tid och mycket besvär sökt förmå de ledande männen i Kina att låta mig åtnjuta frihet i Tibet, men både han och japanska legationen i Peking, som mycket vänligt sökt tala för mig, ha fått ett obevekligt afslag. Jag har med ett ord under hela tiden befunnit mig i en härfva af politiskt trassel, och det märkvärdigaste är att ändå allting gått så bra.

För att slutligen tillfoga några ord om den tibetanska ansvallningens plastik, så vill jag säga, att det material vi nu äga är tillräckligt för en mycket klar och redig framställning af dess orografiska byggnad, de fem stora bergskedjorna: Kwenlun, Arkatagh, Kara-Korums, Nin-tschen-tang-la och Himalaja, samt de otaliga, smärre, mer eller mindre afbrutna kedjorna mellan dem, — en värld af bergsvågor, som i stort sedt äro utdragna i väster och öster, men ganska starkt divergera mot det sistnämnda hållet. Med tillhjälp af alla de höjdbestämmingar som samlats, kunna vi beräkna platålandets medelhöjd och de olika kedjornas passhöjd. Jag har bestämt höjden af alla pass, sjöar, flodöfvergångar och lägerplatser under

mina resor med koktermometer jämte tre aneroidrar. Af särskildt intresse är att finna den kolossala ansvallningen norr om Brahmaputra, där man förut väntat sig ett relativt flackt platåland. Vidare kunna vi, sedan alla de stora flodernas källor äro funna, draga upp gränserna för det centrala område, som saknar aflopp till hafvet, samt beräkna dess areal.

Hwang-ho's källa upptäcktes af Prschevalskij, norra källarmen af Yangtse-kjang af Wellby, och den södra af Rockhill, och äfven de indo-kinesiska flodernas källor äro kända, ehuru vissa delar af deras, Yangtse-kjans och Brahmaputra's (Dikong) förlopp ej blifvit i detalj undersökt. I denna del af världen komma framtidens geologer att finna ett verkligt eldorado af de mest storslagna, svårösta och tjusande problem.

I politiskt hänseende går Tibet en ny epok i sin historia tillmötes. Det såg dystert ut ett slag, då engelsmännen för tre år sedan trängde in med härs-makt i landet, men af detta tilltag är knappt ett ekokvar. Den kinesiska draken har spått sina klor i landet med en energi som aldrig förut under de par hundra år som Lamas i Himmelens son sett sin beskyddare. För icke länge sedan betalade Kina den andra tredjedelen af krigskostnadsersättningen till England, och sedan den sista tredjedelen nästa år blifvit erlagd, måste engelsmännen utrymma Tjumbidalen, som dock i geografiskt hänseende tillhör Indien. Och sedan skall det kosta årtionden och millioner pund att återvinna den prestige de nu förlorat i Tibet. Kineserna hafva skördat alla fördelarna af Younghusbands mission, och en framtida "mission" af samma sort kommer icke att betyda en liten militärpromenad öfver Himalaja, utan — krig med Kina.

För mig personligen har det liberala kabinettets i London politik varit till stor fördel. Man sökte resa hinder i min väg, men nu har jag i 15 månader hållit min position i Tibet. Och under tiden har man varit mig vänlig att spärra hela gränsen mellan Indien och Tibet, för att gifva mig ensam tillfälle att bärga alla de stora upptäckter, som nu ligga bakom mig. — Man har omedvetet och af obegripliga skäl skyddat mig för hvarje spår af konkurrens, och hvad det betyder för en "explorer" i ett okänt land är icke svårt att förstå. Mina vänner i Indien hafva af lojalitet mot sitt hemlands regering förhindrats att göra hvad de önska för att befrämja mina planer, men jag vet att de följt mina steg med den varmaste sympati. Och dock skulle det inte förvåna mig om bland den yngre generationen af engelsmän i Indien, som längta efter att få utmärka sig och gå ökända öden och äfventyr till mötes, det finnes många som beklagade och harmades öfver att *de* af outgrundliga politiska skäl hållits utestängda från Tibet, under det att jag, som är svensk, kunnat ströfva omkring i landet, fri som en ung vild-åsnå. När nu en ny regering kommer till makten eller den gamla ändrat politik, så är det för sent, ty dels har jag då fyllt ut de stora hvita fläckarna, dels blir det då kineserna som säga stopp! Det var i rätta ögonblicket jag kom hit, *allt* har ordnat sig till min fördel.

Men nog nu för denna gång. Natten stiger upp så blå kall och klar i månskenet bakom östra bergen, och vintern står och väntar utanför mitt tält med en köld som redan sjunker till — 24,8 grader. Köpmännen från Lhasa, som varit här under årsmarknaden, bryta nu dagligen upp hemåt, och man hör deras hästars bjällror pingla i kylan.

Gardpuns eller de båda vicekonungarna öfver västra Tibet begifva sig snart till lägre och varmare trakter, och nomaderna sprida sig åt alla himmelens väderstreck. Vildgässen uppsöka gästfriare nejder, Gartok blir förvandladt till en ödemärkt, och äfven jag och mina män äro färdiga till uppbrott.

Gartok den 10 okt. 1907.

Sven Hedin.

— 700 —

Eftertryck förbjudes.

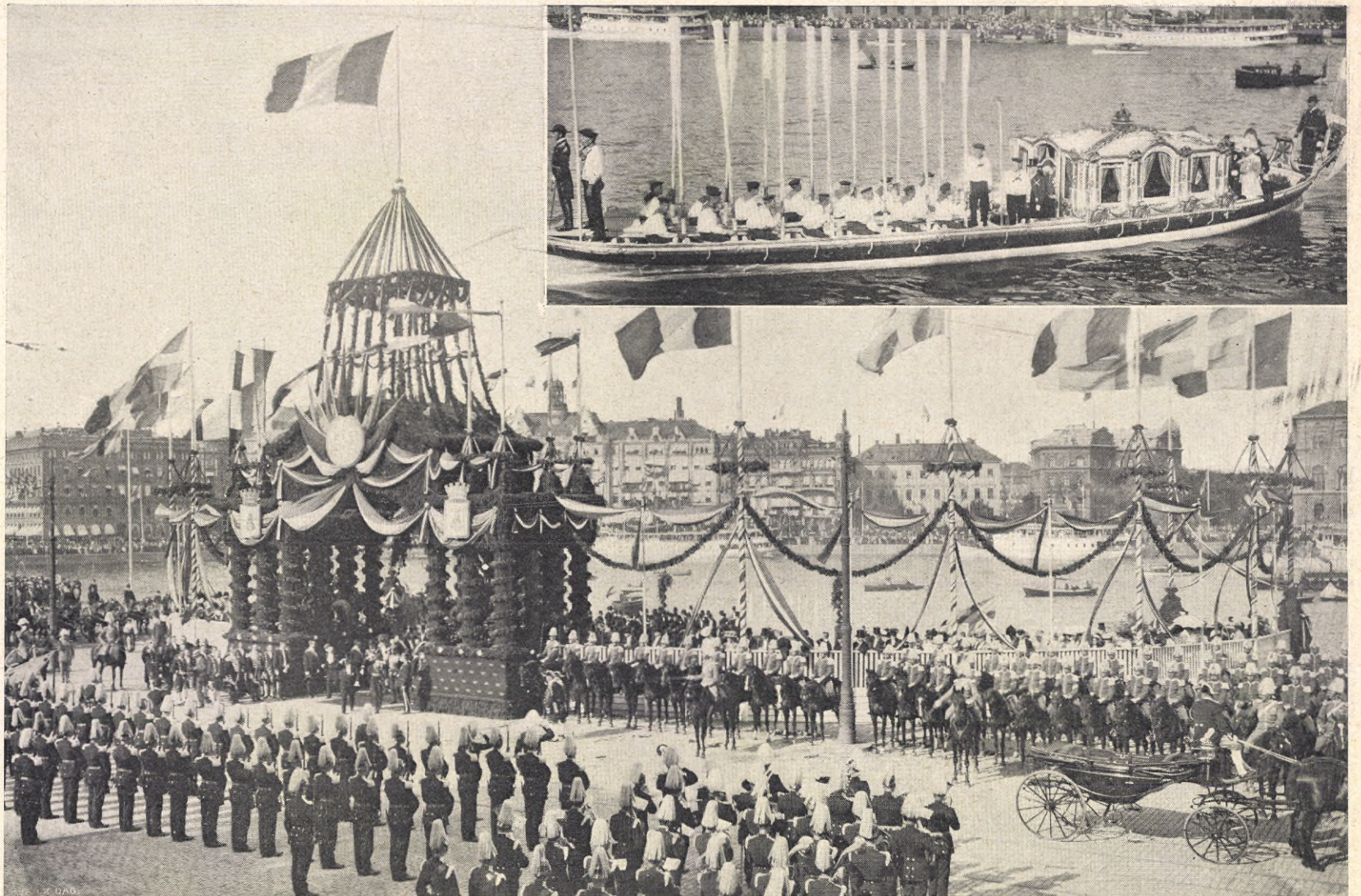
FOTOGRAFIER FRÅN TIBET, TAGNA AF D:R SVEN HEDIN UNDER DEN SENASTE FORSKNINGSFÄRDEN.

Kliché: Kon. A.-B. Bengt Skjerveparre Skilm—Gbg.

Förklaring till illustrationerna å sid. 705 och 706.

Ensamt rätt för Sverige till text och fotografier förvärfvad af H. S. D.

FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT PÅ BESÖK I SVERIGE.

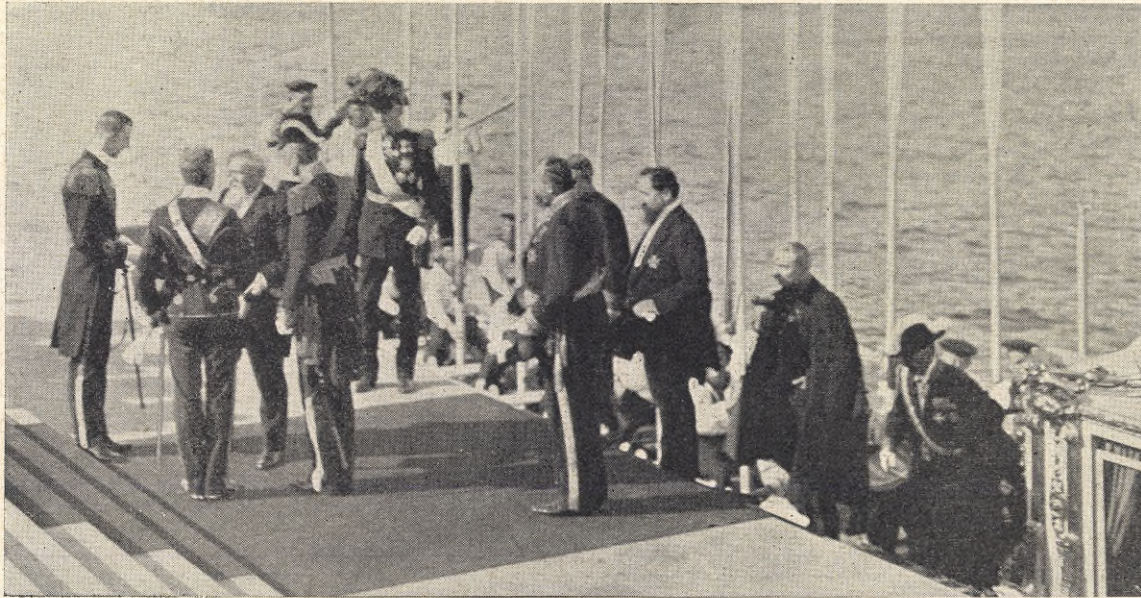

— 701 —

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

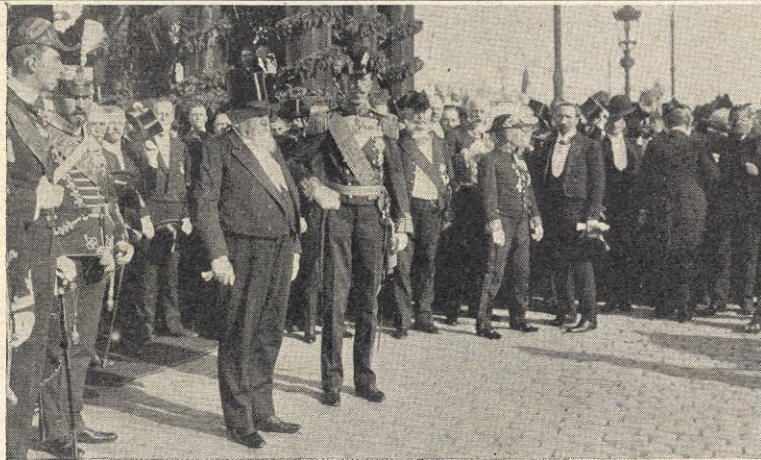
PRESIDENTEN FALLIÈRES ANLÄNDER TILL STOCKHOLM: Landstigningen vid Logårdstrappan och den nyuppförda paviljongen. — Slupen Vasaorden med president Fallières ombord.

Kärlé: Kon. A.-B. Bengt Silfverparre Sölm.—Olg.

PRESIDENT FALLIÈRES
STIGER I LAND
VID LOGÅRDSTRAPPAN,
hälsad af konungen samt
prinsarne Vilhelm och
Eugen.

Den som väntar på något godt, väntar aldrig för länge, tänkte förmodligen de täta skaror, som fredagen 25 juli i afvaktan på presidentens ankomst redan åtskilliga timmar i förväg fylkat sig på kajer och stränderna i närheten af landstigningsplatsen. Stockholm strålade som aldrig förr och gick i ett sannskyldigt trikolorns tecken med flaggor och dekorationer af alla slag. Glanspunkten i

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

FRAMFÖR MOTTAGNINGSPAVILJONGEN.

KONUNG GUSTAF MED SIN HÖGE GÄST.

Kliché: *Denqt Silfversparre.*

det hela var dock äreporten framför Logården. Där blott några dagar förut den grå stenkajen bredt sin hårda yta, stack nu en blommande färgprakt upp, och kring den slöto sig paviljongens torn och bänkrader, de senare tagna i anspråk af damer i ljusa toiletter.

Stockholms stadsfullmäktige, spetsarna af hufvudstadens militära och kommunala förvaltning, franske ministern m. fl., hade infunnit för att välkomna den väntade, och till denna lysande samling slöto sig snart prins Eugen och prins Wilhelm. Kl. 3.15 förkunnade ett fjärran donder, att eskadern var på ingående. Konungen, som redan tidigare på dagen aflagt besök hos presidenten

H. & Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

Kliché: Bengt Sjöqvistsparne.

FRÅN LANDSTIGNINGEN: 1. Konung Gustaf; 2. President Fallières; 3. Directeur du protocole Mollard; 4. Öfverståhållaren Dickson; 5. Stadsfullmäktiges ordförande S. von Friesen.

Öfversta bilden t. h.: VID NORDISKA MUSEET.

Nedersta bilden: PRESIDENTEN PÅ GRIPSHOLMS SLOTT, där samlingarna förefisades af intendent Looström (vid presidentens sida).

ombord på pansarskeppet "Verité", ankom till platsen kl. 3.40, och strax därpå förkunnade Skeppsholmsbatteriets ljungande salut att slupen "Vasaorden" med presidenten ombord närmade sig. Kl. 3.55 svänger den upp vid trappan i en makalös rodd, och president Fallières med suite och uppvaktning sätter sin fot på svensk mark. Han mötes och välkomnas af konungen, och sida vid sida under Marseillaisens toner gå de upp för trappan, hälsas af stadsfullmäktige, hvars ordförande utbringar ett lefve för presidenten, samt skrida därpå vidare ut genom äreporten, framför och omkring hvilken manskap ur Göta Lifgarde och hästgardet är uppställt. Presidenten hälsar fanan, musiken intonerar än en gång Marseil-

FRANSKE MINISTERN I STOCKHOLM, M. ALLIZÉ (1) OCH LE MATINS REPRESENTANT M. JULES HEDEMAN (2).

laisen, de kungliga vagnarne köra fram, och med sin gäst drar kung Gustaf in i slottet. Kl. sex samma dag nedlägger presidenten en silfverkrans på kung Oscars kista i Riddarholmskyrkan. En åktur genom staden samt galamiddag på slottet avsluta första dagen. Lördagen omfattade besök på Gripsholm samt slöts med presidentens middag på Grand Hotel. På söndagen gaf presidenten audiens åt franska beskickningar från hela Sverige, aflade ett besök på Nordiska museet och Skansen samt lämnade hufvudstaden vid femtiden samma dag för att fortsätta sin resa till tsarhofvet.

Den hos president Fallières attacherade uppvaktningen under besöket i Sverige:

- Generalen friherre
A. RAPPE.
Öfverstekammarjunkaren
greve M. BRAHE.
Kommandör
W. WRANGEL.
Öfverstelöjtnanten
frih. W. von ROSEN.

H. 8 D. ST. STOCKHOLMSFOTOGRAF

GRUPP AF DE FRANSKA JOURNALISTERNA I STOCKHOLM.

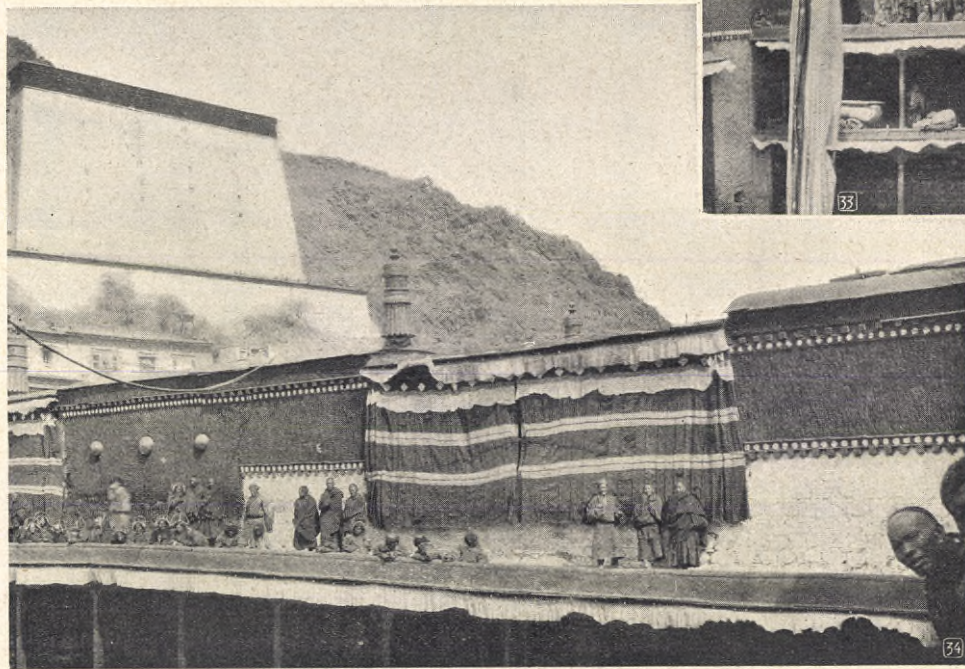
Kitché: Bengt Silfversparre.

I samband med franske presidentens besök uppehöll sig i hufvudstaden några af den franska pressens mera kända representanter. Då gången af programmet för deras uppehåll här i det närmaste sammanföll med president Fallières' utflykter och besök, är specialisering ej af nöden. Den 28 juli afreste flertalet på en tripp norrut.

1. M. Gausorgues (Syndicat de la presse); 3. M. Noël (Le petit Havre); 4. M. Daussat (La Gironde); 5. M. Ponsart (Le Temps); 6. M. Millot; 8. M. Flachon (La Lanterne); 9. M. Jones (Le petit Journal); 10. M. Gilbert (L'agence fournier); 11. M. Chusseau Flavieus (fotograf); 12. M. Parmentier (Revue diplomatique); 13. M. Pathos; 14. M. de Montarlat (Monde Illustré); 15. M. Bouët (fotograf).

SVEN HEDINS TEXTFÖRKLARING TILL SINA FOTOGRAFIER FRÅN TIBET:

21. Flackt platåland i mellersta Tibet.
 22. Några af de 22 jakar vi köpte af nomaderna. Utan dem hade det varit omöjligt att rädda det tunga bagaget sedan de flesta af våra mulor och hästar stupat. Jaken längst till vänster bar den hopfällda tygbåten.
 23. Rapsang och Ische spända för den improviserade kälke, med hvilken jag tillryggalade öfver 10 svenska mil på isen af Ngantse-tso i hjärtat af Tibet. På vissa mellanrum höggos vakar, genom hvilka djupet lodades. Då isen ofta var en meter tjock tog det tid att hugga igenom. Största djupet i denna svagt salthaltiga sjö uppgick till endast 10 meter. Här i trakten hade vi vanligen 35° kallt om nätterna.
 24. Sju af våra ladakis bära tält, pålsar och proviant öfver Ngantse-tso under lodningsexkursionerna. Fåret i tēten hör också till provianten.
 25. Våra kulis färdiga till uppbrott öfver sjön, i och för en

HVAR 8 DAG

Eftertryck förbjudes.

Kilch: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stäm.—Gbg

FOTOGRAFIER FRÅN TIBET, TAGNA AF D:R SVEN HEDIN UNDER DEN SENASTE FORSKNINGSFÄRDEN.

Ensamrätt för Sverige till text och fotografier förvärfvad af H. 8. D.

ny lodningslinje. Ett par gånger under denna exkursion öfverfölls vi af storm midt på sjön; en gång hade vi stormen rakt emot. Någon fara var det ej, ty isen var för grof för att kunna gå upp, men på ett par ställen bildades breda råkar med öppet vatten, som voro svåra att komma öfver. I hård blåst kunde jag segla långa sträckor med kälken.

26. Hladje Tsering (till vänster) och hans sekreterare, en lama (till höger). Det var han, guvernören af Naktson, som hejdade mig vid Naktson-tso år 1901, och nu 1907 för andra gången vid Ngantse-tso. Men efter ett par dagars fundering lät han mig — af outgrundliga skäl — fortsätta söderut, ett tilltag som lär ha kostat honom hans plats.

27. Tre män af Hladje Tserings eskort.

(Fortsättning af förklaringen på nästa sida.)

28. Några ryttare af Hladje Tserings eskort.

29. Mannen till vänster är den kurir, som vid jul-tiden skickades från Schigatse med min post, och som fann mig i midten af januari vid Ngangtse-tso. Mannen till höger är den siste nomad som på vägen skafade honom hästar. Tälten i fonden äro Hladji Tserings läger.

30. Tre af de kostymerade ryttare med pilbågar och bjällror, som deltaga i spelen under nyårsfesterna utanför Schigatse.

31. Kineser som uppvakta i min trädgård i Schigatse under nyårsfesterna. I förgrunden synas två drak-hufvuden af trä, tyg och papper, brokigt målade. De uppföra vilda danser och sånger.

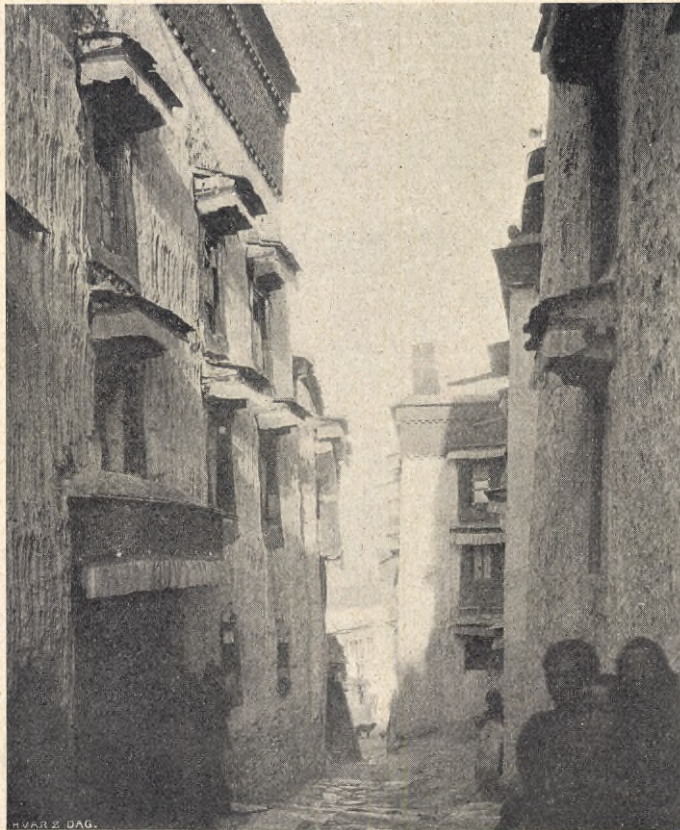
32. Schigatse-dsong eller stadsfullmäktiges palats.

33. Den förste Taschi Lamas eller Pantjen Rimpotjis grafkapell i Taschi-lunpo. Fem sådana finnas, stående i rad, alla rikt dekorerade invändigt. Fasaderna äro i rött, svart och hvitt, taket förgylldt. Till vänster synes en del af Labrang,

Taschi Lamas palats, där jag tillbringade flera oförgätliga timmar med hans helighet. — I förgrunden den stora fyrkantiga tempelgården, där spel och religiösa danser uppföras af lamas under årets fester.

34. Högra terrassen öfver gården. Svarta draperier med hvita ränder hänga framför det galleri, hvarifrån jag såg nyårsspe-len. Högt upp till vänster synes en mur, från hvilken under vissa sommarfester stora ridåer med religiösa målningar nedhän-ga till allmänt beskådande.

35. En tempel-gränd i Taschi-Lunpo. Husen inrymma munkarnes celler. Då öfver tre tusen lamas finnas, och hvar och en har sin cell, kan man göra sig en föreställning om tempelstadens om-fång. Därtill komma alla de olika templen och guda-salarna, mausolé-erna, Taschi Lamas palats, det gigan-tiska köket m. m. Förnämligare munkar hafva, äfven ef-ter europeisk mått-stock, praktfulla gemak, prydda i gedigen, lamaistisk lyx.

Kliché. Kem. A.-B. Benigt Sulfiersparre Sthlm.—Gbg.

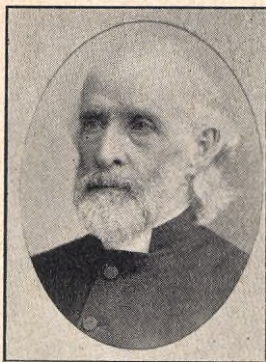

Foto. Bruno, Helsingborg.

FRÅN SVENSKA MILITÄRLÄKAREFÖRENINGENS ÅRSMÖTE i Helsingborg den 11 juli meddela vi här en gruppfoto. af de närvarande läkarna, bland hvilka äfven befunno sig några danskar: 1. Fördelningsläk. Ekdahl, ordförande; 2. F. d. öfverfältläk. Dunér; 3. Generallaege Hempel; 4. F. d. generallaege Laub; 5. Fördeln.-läk. Lamberg; 6. Fältläk. Boman; 7. F. d. fördeln.-läk. Svanberg; 8. Reg.-läk. Nordlund, sekreterare; 9. Reg.-läk. Örn; 10. Reg.-läk. Bergman; 11. Fördeln.-läk. Netzler; 12. Reg.-läk. Hintze; 13. Bataljonsläk. Setterblad; 14. Reg.-läk. Collin; 15. Bataljonsläk. Rundström; 16. Bataljonsläk. Thorné; 17. Reg.-läk. Livijn; 18. Bataljonsläk. Ask; 19. Bataljonsläk. Lindgren; 20. Bataljonsläk. Friberg; 21. Bataljonsläk. von Eyen; 22. Reg.-läk. Lindau; 23. Bataljonsläk. Lembke; 24. Reg.-läk. Söderberg; 25. Bataljonsläk. Borgström; 26. Reg.-läk. Johnson; 27. Reg.-läk. Fristedt; 28. Reg.-läk. Nylén; 29. Reg.-läk. Leczinsky; 30. Reg.-läk. Möller; 31. Reg.-läk. Samuelsson; 32. Reg.-läk. Bohmansson; 33. Öfverläkare Bystedt.

Kliché. Kem. A.-B. Benigt Sulfiersparre Sthlm.—Gbg.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

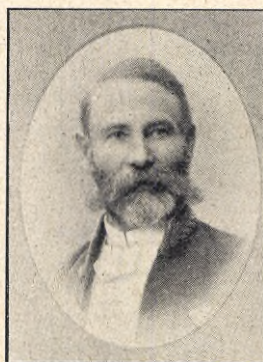
E. G. V. N. RUDIN.

75 år fyllde den 20 juli en af de 18 i Sv. akademien f. d. professorn i Uppsala Valdemar Rudin. Stud.-ex. 51, fil. kand. o. dr. 57, teol. kand. 71, doc. i exegetik vid Upps. univ. 71, e. o. hofpredik. 73-92, teol. adj. 75, teol. dr. 77. E. o. profess. 77, ord. prof. 92-1900. Led. af Bibelkommissionen. Teol. förf. Hellsidesbild o. biogr. i H. 8 D. III: 50.

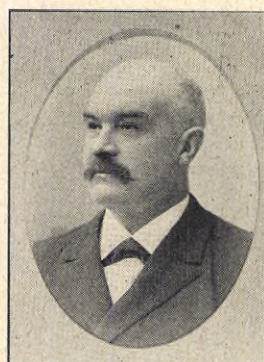
E. J. A. HERSLOW.

70 år fyllde den 21 juli justitierådet Ernst Johan Adalbert Herslow i Stockholm. Stud.-ex. 55, hofrättsex. 59, v. häradsh. 65. T. f. justitiekansler, t. f. byråchef i Justitiedep. Led. af Nya lagberedn. Justitieråd 86. Led. af styr. för Sthlms högsk. 94, ordf. i styr. 95. Ord. i Sthlms högskoleför. sed. 97. Juris dr 1900.

C. S. EKELUND.

F. d. postmästaren Claes Sixten Ekelund i Gefle fyller d. 7 aug. 70 år. Postskrifv. i Jönkpg 53, postexp. 63. Postkontrollör i Sthlm 73, postmäst. i Gefle 84. Afsked 03. T. f. postinspektör 59-73, i Jönkpg 7 år 8 mån. 84 förordnad att inspektera poststationer och landtbrefbäringslinier i Gefleb. län.

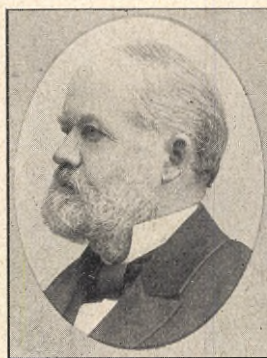
P. J. E. RUUS.

T. f. generaltulldirektören, byråchefen för generaltullstyrelsen Per Johan Emanuel Ruus i Stockholm, fyllde den 6 juli 60 år. Stud.-ex. 68. Antogs i tullverkets tjänst 70, kontrollör 90, öfverkontrollör 03. T. f. byråchef a Generaltullstyrelsens tullbehandlings- och upplysningsbyrå 07.

W. LILLJEBORG. †

Den berömda zoologen f. professorn Wilhelm Lilljeborg afled den 24 juli i Uppsala 92 år gammal. Stud.-ex. 34, docent 44, adjunkt i zoologi vid Lunds universitet 45. Professor i zoologi vid Uppsala universitet 54-82. Hedersdoktor 77, fil. jubeldoktor 92. Hellsidesbild jämte biografi i H. 8 D. VII: 2.

A. F. ROS. †

Bruksägaren Axel Fredrik Ros, Årås, Gulispång afled den 26 juni 75 år gammal. Led. af Riksd. A. K. 73-75 af F. K. 82-91. Mångårig ordf. i Rämens sockens kommunalstämma o. nämnd. Disponent för Lesjöfors A.-B. 67-03. Ord. i Värml. hypoteksför. Under många år landstingsman.

TH. AHRENBORG. †

I en ålder af 71 år afled den 14 juli skeppsredaren Theodor Ahrenberg i Göteborg. Verkställande direktör i en hel del ångfartygsaktiebolag. Sedan 72 idkat en omfattande rederi verksamhet.

E. KULLE. †

Den under så synnerligen tragiska omständigheter i dessa dagar plötsligt aflidna fru Eva Kulle var enka efter aflidne artisten Jakob Kulle. Hon var särskildt intresserad af svenska nationaldräkter och har härom skrivit en liten uppsats i ärg. VII: 26.

C. A. LEOPOLD. †

I en ålder af 81 år afled den 10 juni seniorn bland Stockholms prästerskap, komministern i Jakobs församling Carl Anders Leopold. Stud.-ex. 45 blef L. 56 kateket i Katarina förs. Sedan. 70 komminister i Jakobs församling, 62-79 t. f. bataljonspredikant vid flottans station och lärare vid sjökrigsskolan.

E. J. RYDBERG. †

I en ålder af 79 år afled den 28 juni a egendomen Iglabo, Älfsborgs län, landbrukaren Ernst Johan Rydberg. Mångårig ordförande i Ljurs sockens kommunalstämma. Innehade olika kommunala förtroendeuppdrag

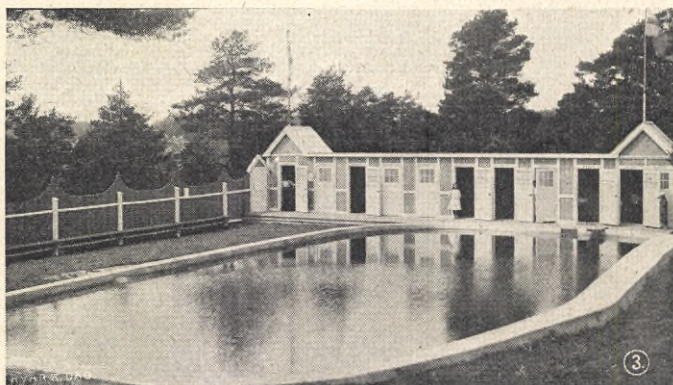
L. M. V. ÖRNBERG. †

F. d. landsarkivarien, hofintendenten Victor Örnberg i Vadstena afled den 6 juli. F. 39. Stud. 58, tjänstgj. i Kammarkoll. 72-82, i Riksark. 68-99, landsarkivarie i Vadstena 99-04. Led. af Samf. f. utgiv. af handskrift. rör. Skand. Hist.; utgiv. vare af Svensk Släktkalender och Svenska ättartal.

K. L. WIBERG. †

En inom Stockholms affärs- och industrivärld mera bemärkt person, direktör Knut Louis Wiberg, afled den 27 juni vid 58 års ålder.

Kliché: Kem. A.-B. *Engst Silfversparre Stilm.—Gbg.*

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

1. HOLTERMANSKA VANDRINGSPRISET. 2. MODERNA VATTENSKIDOR. 3. NYTT SOLBAD PÅ LIDINGÖN.

Fyra af K. S. S. S:s mest eftersträfvade pris ha stockholmarne fått se utställda hos hojuvelerare Hallberg, hvarifrån de utgått. Trenne af dem äro af äldre datum, under det att det fjärde: kabinettskammarheire *O. Holtermans vandningspris* till K. S. S. S:s kappseglingar för internationella 10 met. klassen, helt nyligen hunnit fullbordas.

*

Sedan herr K. Widstrand på Lidingön efter mångåriga funderingar framställt ett par pålitliga *vattenskidor* torde konsten att gå på vatten icke höra till omöjligheterna. Herr W:s skidor utgöras af tvänne slutna bleckcylindrar som hålla två meter i längd och ha en sammanlagd bärighet af c:a 80 kg. Inbördes äro de förbundna med en kedja och å deras öfversida återfinnes en anordning för fotfäste. Till skidorna höra äfven ett par stafvar med samma uppgift som de vid vanliga skidor.

*

Lidingöbolaget har nyligen åstadkommit ännu en attraktion inom sitt område. Under utnyttjande af terrängens naturliga möjligheter har det inrättat ett härligt *friluftsbad* på toppen af en skogbevuxen höjd, c:a 30 met. öfver hafvet.

DEN NYUTNÄMNDE POLISMÄSTAREN I STOCKHOLM WILHELM ADOLF TAMM.

T. är född 1867 på Österby i Uppland, son till f. d. öfverståthållaren frih. G. A. Tamm. Föresin utnämning till polismästare var T. sedan 1903 förste polisintendent.

H. 8. D:s nya Olympiska bilder komma af utrymmesskal att inflyta först i nästa nummer.

H. 8. D:S FOTOGRAFIPREMIERING

för insända fotografier till N:o 43 utföll med 2a pris kr. 10:— till *H. Muchardt, Helsingborg.*

- A. (aktualitet och värde i öfrigt) 3 point.
- B. (raskhet vid insändandet) 3 "
- C. (utförande) 1 "

Summa 7 point

för foto å sid. 691 (*Utställning*).

IX ÅRG. 43^E HÄFTET INNEHÅLLER:

Pehr Emanuel Lithander. — Sven Hedin, upptäckter i Tibet. II. — Franska republikens president på besök i Sverige. — Veckans porträttgalleri. — Svenska bilder.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG 1908